

بایسته‌های اخلاق اقتصادی

در بیانات امامین انقلاب

(امام خمینی (رحمة الله علیه) و امام خامنه ای (مد ظله))

www.ketab.ir

تألیف

جواد کرامتی نیا ، نسیمه حصارنوی

فیبا

سرشناسه: کرامتی‌نیا، جواد، ۱۳۶۸.
عنوان و نام پدیدآور: بایسته‌های اخلاق اقتصادی در بیانات امامین انقلاب: امام خمینی (رحمه الله علیه) و امام خامنه‌ای (مد ظله) / تألیف جواد کرامتی‌نیا، نسبیہ حصارنوی.

مشخصات نشر: قم: سرای کتاب، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری: ۱۲۲ ص.

شابک: ۶-۳۸-۷۵۷۸-۶۲۲-۹۷۸

وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا

یادداشت: کتابنامه: ۱۱۷-۱۲۲.

موضوع: اقتصاد — جنبه‌های اخلاقی

موضوع: Economics — Moral and ethical aspects

موضوع: خمینی، روح الله، رهبر انقلاب و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۷۹-۱۳۶۸. — دیدگاه درباره اخلاق و کسب و کار

موضوع: Khomeyni, Ruhollah, Leader and Founder of IRI — Views on business ethics

موضوع: خامنه‌ای، سیدعلی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸- — دیدگاه درباره اخلاق کسب و کار

موضوع: Khamene'i, Seyyed Ali Leader of IRI, 1939 — Views on business ethics

موضوع: خمینی، روح الله، رهبر انقلاب و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۷۹-۱۳۶۸. — دیدگاه درباره اقتصاد

موضوع: Khomeyni, Ruhollah, Leader and Founder of IRI — Views on economics

موضوع: خامنه‌ای، سیدعلی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸- — دیدگاه درباره اقتصاد

موضوع: Khamene'i, Seyyed Ali Leader of IRI, 1939 — Views on aspects

موضوع: اسلام و اقتصاد

موضوع: Islam — economics aspects

موضوع: اخلاق کسب و کار — جنبه‌های مذهبی — اسلام

موضوع: business ethics — Religious aspects — Islam

شناسه افزوده: حصارنوی، نسبیہ، ۱۳۷۰-

رده بندی کنگره: HP72

رده بندی دیویی: ۱۷۴

شماره کتابشناسی ملی: ۷۵۹۷۶۹۸

وضعیت رکورد: فیبا

-
- ◀ عنوان: بایسته‌های اخلاق اقتصادی در بیانات امامین انقلاب: امام خمینی (رحمه الله علیه) و امام خامنه‌ای (مد ظله)
- ◀ نویسندگان: جواد کرامتی‌نیا، نسبیہ حصارنوی
- ◀ ناشر: انتشارات سرای کتاب
- ◀ نوبت و سال چاپ: اول/۱۴۰۰
- ◀ شمارگان: ۵۰۰ نسخه
- ◀ قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان
-

فهرست

مقدمه.....	۹
بخش اول: مفاهیم و کلیات.....	۱۱
فصل اول: مفاهیم.....	۱۲
۱. اخلاق.....	۱۲
۲. اقتصاد.....	۱۳
۳. تولید.....	۱۴
۴. توزیع.....	۱۵
۵. مصرف.....	۱۶
۶. اخلاق اقتصادی.....	۱۶
فصل دوم: کلیات.....	۱۸
۱. اهمیت اخلاق.....	۱۸
۲. اهمیت اقتصاد.....	۲۱
بخش دوم: بایسته‌های اخلاق اقتصادی در تولید.....	۲۷
فصل اول: بایسته‌های حیطه فردی.....	۲۹
۱. ایمان به غیب.....	۲۹
۲. تلاشگری در عرصه تولید.....	۳۲

۶.....بایسته‌های اخلاق اقتصادی در بیانات امامین انقلاب

۳۶.....۳.احساس مسئولیت

۳۹.....۴. نظم و انضباط در کار

۴۳.....۵. توکل

۴۹.....فصل دوم: بایسته‌های حیطه اجتماعی

۴۹.....۱. خودکفایی

۵۱.....۲. حمایت از کارگر

۵۴.....۳. گردش ثروت (ممنوعیت انحصار و تمرکز اموال در دست ثروتمندان)

۵۶.....۴. حمایت از تولید ملی

۶۱.....بخش سوم: بایسته‌های اخلاق اقتصادی در توزیع

۶۳.....فصل اول: بایسته‌های حیطه فردی

۶۳.....۱. پرهیز از احتکار

۶۷.....۲. انصاف

۷۰.....۳. پرهیز از ربا خواری

۷۴.....۴. صداقت در معامله

۸۰.....فصل دوم: بایسته‌های حیطه اجتماعی

۸۰.....۱. عدالت در توزیع

۸۴.....۲. توجه به مستضعفان (کاهش فاصله طبقاتی)

۸۷.....۳. نظارت بر بازار

فهرست..... ۷

بخش چهارم: بایسته‌های اخلاق اقتصادی در مصرف..... ۹۳

فصل اول: بایسته‌های حیطه فردی..... ۹۵

۱. زهد در مصرف..... ۹۵

۲. قناعت..... ۹۸

۳. پرهیز از اسراف..... ۹۹

فصل دوم: بایسته‌های حیطه اجتماعی..... ۱۰۴

۱. انفاق..... ۱۰۴

۲. صدقه..... ۱۰۶

۳. مصرف کالاهای تولید ملی..... ۱۰۹

نتیجه..... ۱۱۳

منابع..... ۱۱۷

مقدمه

در اسلام تعالیم اخلاق اقتصادی از آموزه‌های صرف اقتصادی جدا نیستند. اسلام خواسته است که انسان‌ها هم‌زمان با دستیابی به رشد و پیشرفت اقتصادی، قدم‌های بزرگی را در مسیر کمالات اخلاقی بردارند. رعایت ارزش‌های اخلاق اقتصادی اسلام نه تنها مانع شکوفایی اقتصاد نمی‌شوند؛ بلکه موانع را برطرف می‌کنند. پایبندی به این اصول و ارزش‌ها باعث می‌گردد که ضمن کسب منافع شخصی به منافع جامعه آسیب نرسد و بلکه منافع اجتماع حداکثر گردد.

نگاه اخلاقی به اقتصاد برای ایجاد اقتصادی پایدار و اخلاق محور همیشه دغدغه دانشمندان دین‌مدار بوده است. در این بین متخصصان مسلمان فعالیت‌های علمی فراوانی انجام داده‌اند؛ از قبیل کتاب: *جهاد اقتصادی چیست؟*، اهداف و الزامات آن در بیانات مقام معظم رهبری مدظله تالیف جمعی از محققین، اخلاق اقتصادی از دیدگاه قرآن و حدیث نوشته جواد ایروانی، کتاب *مفاتیح الحیاه آیت‌الله جوادی آملی* و... نگاشته شده است. در این آثار و پژوهش‌ها زحمات زیادی کشیده شده ولی متأسفانه در آن‌ها مؤلفه‌های اقتصادی با تأکید به بیانات امامین انقلاب تهیه و تدوین نشده است؛ ویژگی اثر حاضر این است که مؤلفه‌های اقتصاد از سه رکن و عنصر اساسی با توجه کلام امام خمینی (رحمه الله) و رهبر معظم انقلاب مدظله مورد بررسی قرار گرفته است.

رکن اول در مورد بایسته‌های اخلاق اقتصادی در «تولید» از دو حیطه فردی و اجتماعی نگریسته می‌شود که در حیطه فردی از مفاهیمی بنیادین چون «ایمان به غیب، تلاش‌گری، احساس مسئولیت و...» سخن به میان می‌آید و در حیطه اجتماعی از ارزش‌های اخلاقی

۱۰.....بایسته‌های اخلاق اقتصادی در بیانات امامین انقلاب

مانند «خودکفایی، حمایت از کارگر، گردش ثروت و حمایت از تولید ملی» گفت‌وگو خواهد شد.

دومین رکن از بایسته‌های اخلاق اقتصادی، «توزیع» است. این رکن نیز از دو زاویه فردی و اجتماعی کاویده می‌شود. «پرهیز از احتکار و رباخواری، انصاف و صداقت»، مهم‌ترین ارزش‌های اخلاقی اقتصادی ناظر به حوزه فردی را تشکیل می‌دهند. همان‌گونه که حوزه اجتماعی بر «عدالت در توزیع، توجه به مستضعفان و نظارت بر بازار» مبتنی و استوار خواهد بود.

«مصرف» به‌عنوان آخرین حلقه از زنجیره اقتصاد، رکن سوم آن را تشکیل می‌دهد. این عنصر در نگاه فردی اخلاق اقتصادی با مفاهیمی مثل «زهد، قناعت و پرهیز از اسراف»، بررسی می‌شود و با اصول اخلاقی مانند «انفاق، صدقه و مصرف کالای تولید ملی» حوزه اجتماعی رکن مصرف ساخته خواهد شد.